

Дмитро Олійник

студент 2 курсу ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент»

Науковий керівник: **Славіна Н.А.**,

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та адміністрування,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ

В умовах ринкової економіки перед усіма підприємствами і організаціями стоять однакові завдання: отримання максимального прибутку, забезпечення стабільного розвитку, перевага поміж конкурентами. Досвід підприємств, які досягли високих результатів, свідчить, що шлях до успіху обов'язково лежить через забезпеченість якості. З огляду на це, якість продукції є найважливішим фактором підвищення рівня життя населення, його економічної, соціальної і екологічної безпеки. Управління якістю продукції – це ціленаправлений процес дії на об'єкти управління, що здійснюється при створенні і використанні продукції, з метою встановлення, забезпечення та підтримання необхідного рівня якості, який задовольняє вимоги споживачів. Неможливо досягти високої якості молока, приділяючи увагу окремим технологічним операціям, отримання якісної продукції можливе лише при переході до комплексної системи управління якістю у господарствах, яка передбачає впровадження науково обґрунтованої системи заходів, застосування методів і засобів, спрямованих на забезпечення необхідного рівня якості продукції на всіх стадіях: виробництва, зберігання, транспортування та реалізації. Відомий американський спеціаліст в галузі якості Едвард Демінг зазначав, що на 85% вирішення проблеми якості продукції залежить від системи управління якістю. Основні функції комплексної системи управління якістю зображено в таблиці 1.

Таблиця 1

**Функції комплексної системи управління якістю молока
у сільськогосподарському підприємстві**

Елементи системи	Функції системи
Планування	Планування вищої якості молока (поліпшення якості кормів, породного складу поголів'я, його продуктивності). Планування контролю якості. Залучення споживачів до процесу планування
Стандартизація	Дотримання вітчизняного стандарту ДСТУ 3662-97, дотримання міжнародних стандартів, дотримання додаткових вимог до якості на рівні підприємства
Стимулювання якості	Матеріальне і моральне стимулювання працівників за високоякісну продукцію
Матеріально-технічне забезпечення	Витрати на придбання і використання матеріально-технічних ресурсів виробництва, засобів контролю якості роботи і продукції
Інформаційне забезпечення	Збирання, опрацювання і оперативне надходження інформації про якість молока та робіт
Контроль	Покладання відповідальності за якість молока на конкретних виробників; Організація обліку і аналізу витрат на якість; Контроль за якістю молока, починаючи від матеріалів і до утилізації відходів
Орієнтація на замовника (споживача)	Дотримання вимог замовника. Оцінка та аналіз ступеня задоволення потреб споживачів. Перевірка замовником виробництва поставника. Задоволення та узгодження інтересів усіх зацікавлених сторін – споживачів, постачальників, персоналу, власників, кредиторів, представників громадськості
Підготовка кадрів	Навчання кадрів, їх добір, розстановка та інформування Зацікавленість кадрів у підвищенні якості продукції

Джерело: Власні дослідження автора

Нових якостей за сучасної системи управління якістю набуває керівник підприємства, його лідери та працівники. Персонал розглядається як найцінніше багатство підприємства, а тому створюються всі умови для максимального використання його потенціалу. Всі працівники підприємства залучаються до забезпечення і поліпшення якості. Керівник підприємства бачить у кожному робітнику зацікавленого й активного партнера. Лідери створюють середовище, в якому працівники можуть досягати досконалості у відповідності з цінностями організації, її політикою та стратегією.

Вони розвивають культуру підприємства, управляють ресурсами і спрямовують зусилля організації для досягнення досконалості. Основний акцент діяльності лідерів робиться не на наказі, примусі чи контролі, а на роз'ясненні, переконанні та заохоченні.

Згідно норм і правил, прийнятих у розвинутих країнах світу (ЄС, США, Канада та ін.) виробник продукції повинен прикласти максимум зусиль для сприйняття споживачем своєї продукції як безумовно якісної. Саме цей підхід був закладений в основу прийнятого Європейською спільнотою документу - Глобальної концепції законодавчого забезпечення якості товарів і послуг на європейському ринку.

Ця концепція основана на трьох принципах: система управління якістю у виробника, перевірка продуктів через випробувальні лабораторії, єдина оцінка відповідності якості (сертифікації). Для створення надійної системи якості Міжнародною організацією по сертифікації (ISO) був розроблений і затверджений міжнародний комплекс стандартів серії 9000 (по системам якості), який описує склад і структуру системи та вимоги до її основних елементів. Ці стандарти не регламентують властивостей виробленої продукції, які повинні визначатись з урахуванням потреб споживачів і відповідних стандартів, а лише описують мінімальну модель системи управління якістю. Вітчизняні сільськогосподарські та переробні підприємства мають правову можливість на добровільних засадах сертифікувати систему якості згідно з міжнародними стандартами. Значною перепорою на шляху сертифікації комплексної системи управління якістю молока за стандартами ISO 9000 у сільськогосподарських підприємствах є висока вартість цих послуг. Проте впровадження комплексної системи управління якістю молока у сільськогосподарських підприємствах не обов'язково означає сертифікацію за стандартом ISO. Важливо зрозуміти, що комплексна система управління якістю – це частина системи внутрішньогосподарського управління, яка дає змогу контролювати й координувати процеси планування, забезпечення і постійного поліпшення якості.

Досвід щодо забезпечення якості молочної продукції, який накопичувався десятиріччями, у нинішніх умовах сільськогосподарські товаровиробники мають опанувати за короткий проміжок часу. Цього вимагають умови сьогодення, адже Україна послідовно інтегрується у Європейське та міжнародне співтовариство. Перед виробниками молочної сировини і переробниками виникають проблеми забезпечення конкурентоспроможної безпечної та якісної продукції. Проте, найголовнішим є те, що молоко та молочні продукти є однією із складових “здорового” харчування і від того, наскільки доступними, якісними та безпечними вони буде залежати здоров'я нації [1,с.304-308].

Ринкова економіка ставить підприємства в досить жорсткі умови конкурентної боротьби, в якій переможуть ті, у кого продукція за якісними характеристиками переважатиме продукцію конкурентів. У цих умовах управління якістю стає одним із визначальних аспектів загального управління підприємством. Для задоволення споживчого попиту, налагодження планомірного випуску продукції в обумовлені строки, зниження її собівартості, визначення прийнятної для покупців ціни, яка б відшкодовувала витрати виробників, сприяючи одержанню максимальних прибутків, необхідно досягти належного рівня якості продукції, підтримувати та постійно працювати над його підвищенням.

Список використаних джерел:

1. Славіна Н.А. Управління якістю продукції молочного скотарства у сільськогосподарських підприємствах. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Том 14, №1(51). Частина 2. – Львів, 2012. – 463с. – С.304-308.
2. Московська Н. Якість харчових продуктів – це якість життя. /Н. Московська // Україна BUSINESS. – 2010. - № 43. – с. 14.
3. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств [Підручник] / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2002. – 624 с.